

LIBRIS

Redactare: Juliana Ene
Tehnoredactare: Roxana Pietreanu
Ilustrații: Comelia Conon
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Mirona Pintilie

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IONESCU, CECILIA

Memorator de logică, argumentare și comunicare pentru liceu /
Cecilia Ionescu. – Ed. a 2-a. – Pitești : Paralela 45, 2024
ISBN 978-973-47-4223-3

16

Copyright © Editura Paralela 45, 2024

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de
proprietate intelectuală.

CECILIA IONESCU

MEMORATOR DE LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

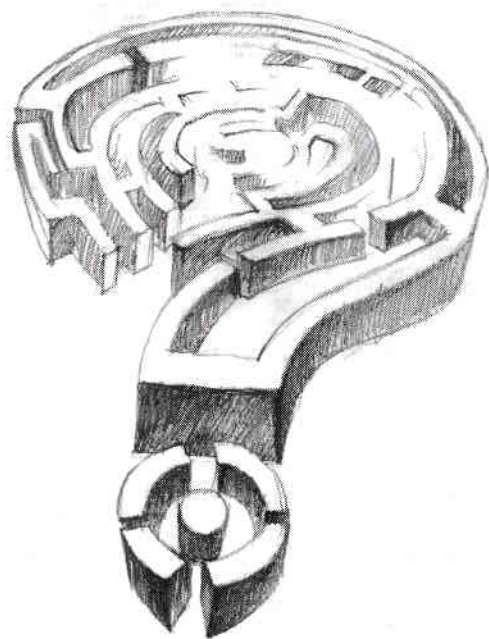
pentru liceu

Ediția a II-a

Editura Paralela 45

Cuprins

I. TERMENII.....	7
II. DEFINIREA.....	15
III. CLASIFICAREA	19
IV. PROPOZIȚIILE CATEGORICE	21
V. PĂTRATUL LOGIC (AL LUI BOETHIUS). RAPORTURI ÎNȚRE PROPOZIȚII CATEGORICE	29
VI. SILOGISMUL.....	33
VII. RAȚIONAMENTUL ȘI ARGUMENTELE DEDUCTIVE ȘI INDUCTIVE	43
VIII. DEMONSTRAȚIA ȘI COMBATEREA	51
IX. ARGUMENTAREA ȘI CONTRAARGUMENTAREA	55

I. TERMENII

TERMENUL este un cuvânt sau un grup de cuvinte prin care se exprimă o noțiune, respectiv înțelesul termenului și care se referă la unul sau mai multe obiecte despre care se afirmă noțiunea în cauză.

Structura unui termen presupune 3 componente:

1. componenta lingvistică: *cuvântul sau grupul de cuvinte*;
2. componenta cognitivă: *noțiunea*;
3. componenta ontologică: *mulțimea de obiecte*.

Orice termen prezintă:

- o **intensiune (conținut)** = se referă la proprietățile obiectelor, la notele lor caracteristice, la înțelesul sau semnificația termenului ce desemnează obiectele respective;
- o **extensiune (sferă)** = se referă la totalitatea obiectelor ale căror proprietăți constituie intensiunea termenului.

Intensiunea și extensiunea unui termen sunt două noțiuni corelative deoarece se determină una pe cealaltă. Nu se poate stabili, de exemplu, extensiunea unui termen fără a ști în prealabil intensiunea acestuia. Drept urmare, intensiunea și extensiunea evoluează în sens invers: dacă intensiunea unui termen crește, extensiunea scade și invers.

De exemplu, dacă termenului *mașină* îi adăugăm proprietatea *de colecție*, intensiunea crește, iar extensiunea scade (intensiunea crește pentru că adăugăm o caracteristică a mașinii, iar extensiunea scade deoarece mulțimea mașinilor de colecție este mai mică decât cea a mașinilor în general).

De asemenea, dacă ordonăm crescător după extensiune un șir de termeni, el va fi în mod automat ordonat descrescător după intensiune și invers.

Clasificarea termenilor poate fi făcută în funcție de *intensiune* sau *extensiune*.

După intensiune termenii pot fi:

• **absoluți sau relativi:**

– un termen **absolut** prezintă însușiri din intensiune care pot fi enunțate despre obiecte considerate izolate, fără să depindă ca înțeles de o relație cu alt termen/obiect (de exemplu: floare, mercur, nor etc.);

– un termen **relativ** prezintă însușiri din intensiune care nu pot fi enunțate despre obiecte considerate izolate, depinzând ca înțeles de o relație cu alt termen/obiect (de exemplu: frate, medic, pozitiv, mătușă, profesoară etc.).

• **abstracți sau concreți:**

– un termen **abstract** prezintă însușiri, proprietăți sau caracteristici independente de obiectele cărora le revin (de exemplu: fericire, deșteptăciune, dreptate, adevăr etc.);

– un termen **concret** prezintă însușiri, proprietăți sau caracteristici ce aparțin obiectelor concrete (de exemplu: frumos, carte, cireașă, deștept etc.).